

Jaunimas atranda 3D spausdinimo technologiją Panevėžyje

Akvilė GERULSKYTĖ

Projekto koordinatorė

Net 74 jaunuoliai iš Panevėžio regiono, daugiausia 13–16 metų amžiaus, turėjo galimybę susipažinti su vis labiau populiarėjančia 3D spausdinimo technologija ir pasigaminti unikalių, savo pačių suprojektuotą daiktą. Pasinerti į 3D pasaulį jaunimą pakvietė Ramygalos atviras jaunimo centras bei Panevėžio STEAM centras, prisijungę prie tarptautinio projekto „Jaunieji kūrėjai atranda 3D“. Projekto veiklose iš viso dalyvavo daugiau nei 300 jaunuolių iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos.

Pasak projektą inicijavusios ir koordinavusios VšĮ „Robotikos mokykla“ direktoriaus Pauliaus Briedžio, „su paprastomis, nemokamomis, internetu pasiekiamomis 3D modeliavimo programomis galima nesunkiai sukurti paprastą objektą ir jį atspausdinti 3D spausdintuvu. Taip kiekvienas gali tapti kūrėju ir išbandyti šios technologijos galimybes“.

Projekto siūlomos dirbtuvės susideda iš dviejų dalių. Pirmiausia dalyviai mokosi sukurti nesudėtingą 3D modelį, kurį gali pritaikyti pagal savo norus: užrašyti vardą ar norimą frazę, panaudoti simbolius, geometrines formas ar kitus motyvus. Šie modeliai tuomet atspausdinami 3D spausdintuvu. Antroje dirbtuvių dalyje naudojama silikono liejimo technologija. Atspausdintus 3D modelius jaunuoliai užlieja silikono mišiniu, kuris sustingęs tampa universalaus naudojimo forma. Šias silikonines formas galima naudoti sausainiams, pyragėliams kepti, taip pat šokolado, muilo, žvakių gamybai.

Dirbtuvės Ramygaloje. Jaunimas mokosi silikono liejimo technikos.

Jaunimo darbuotoja Ernesta Liužinienė papasakojo, kad jau po pirmųjų užsiėmimų Ramygalos atvirame jaunimo centre dalyviai susižavėję dalijosi savo išpūdžiais su klasės draugais, todėl ir kitose dirbtuvėse dalyvių netrūko. Bendradarbiaujant su Ramygalos gimnazija, mokiniai buvo supažindinti su 3D modeliavimu, kiekvienas sukūrė po individualų modelį, kuris buvo atspausdintas su „Robotikos mokyklos“ suteiktu „UltiMaker“ spausdintuvu.

Mokymų metu jaunuoliai ne tik dirbo su „TinkerCAD“ programa, bet mokėsi ir spausdintuvo priežiūros, kalibravimo ir paruošimo darbui pradmenų. „Buvo džiugu matyti, kaip kruopščiai jaunuoliai kūrė savo maketus. Taip pat didžiujamės merginomis, kurios perprato 3D spausdintuvo veikimo principus ir spausdinimo nustatymus, nors pra-

džioje jautė su IT susijusią baimę“, – pasakojo jaunimo darbuotoja.

Apibendrinant trijose šalyse vykusias veiklas, parengtos metodologinės gairės, skirtos jaunimo darbuotojams, švietėjams ir mokytojams, norintiems su 3D technologija supažindinti 13–18 m. jaunuolius. Visa metodinė medžiaga yra nemokama ir pasiekama interneto svetainėje play.gaminu.eu.

„Tikimės, kad mūsų parengta metodika padės jaunuoliams žengti pirmuosius žingsnius į dideles galimybes siūlančią 3D spausdinimo sritį. Nekantraujame pamatyti naujus jų išradimus ateityje!“, – jaunimo susidomėjimu džiaugėsi „Robotikos mokyklos“ vadovas.

Projektas „Jaunieji kūrėjai atranda 3D“ (angl. „Young Creators Discover 3D“) bendrai finansuojamas Europos Komisijos pagal „Erasmus+“ programą.

Sveikata – brangiausias žmogaus turtas

Juozas KLORIS

Baibokėlių k. gyventojas

Rugsėjo 5–20 dienomis Panevėžio rajone vyko Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos bei Kraujo laboratorijos projekto „Išsaugokim vyrus“ organizuota akcija, kurios metu specialus mikroautobusas aplankė 42 kaimus ir miestelius, iš vyrų paėmė kraujo mėginius prostatos specifinio antigeno (PSA) tyrimui atlikti. Taip pat buvo imami mėginiai iš moterų jų kraujo bendram tyrimui atlikti.

Tokia akcija siekiama atkreipti gyventojų dėmesį į sveikatą: į prostatos vėžio problemas bei anksstyvos jų diagnostikos naudą. Vien Naujamiesčio seniūnijoje mėginių paimta per šimtą, o patys aktyviausi tokių tyrimų dalyviai – net 58 Naujamiesčio miestelio gyventojai.

Pasak naujamiestietės Alicijos Bedalienės, tokia akcija yra puikus dalykas, ir reikia tik džiaugtis regi-

Juozo Klorio nuotr.

onui parodytu dėmesiu. Juk Naujamiestyje ir jo apylinkėse gyvena nemažai vyresnio amžiaus asmenų, kurie ne visada gali patys pasirūpinti savimi. Pašnekovė sakė, kad reikėtų ir kardiologinės mobilios diagnos-

tikos – juk dažnas gyventojas turi širdies veiklos sutrikimų, o anksstyva diagnostika duotų teigiamų rezultatų: išsaugotume daug gyvybių, sutaupytume milijonus ligonių gydymui.

IŠ KUR MES ATĖJOME...

Lakštingalos

Petras JUKNEVIČIUS

Nors lakštingala (*Luscinia luscinia*) ir labai populiarus Lietuvoje paukštis, bet Lakštingalų kaimų respublikoje 1959 m. buvo vos du, dar du – Lakštučių kaimai...

Žemės vardu 1935 m. kaimo laukuose yra nurodytas *Koplyčkalnis* ir kūdra *Peklelė*.

Kaimas kūrėsi tarpukaryje, įgyvendinant Žemės reformą. Žemė iš Antrųjų Nevėžninkų dvaro buvo skiriama Lietuvos kariams sa-

vanoriams. 1924 m. parceliuojant dvarą buvo sudaryti 23, o 1925 m. – 3 sklypai.

Po Antrojo pasaulinio karo Lakštingalų kaimas priskirtas Berčiūnų apylinkei, o ją panaikinus, nuo 1974 m. priklauso Naujamiesčio apylinkei (seniūnijai).

2001 m. buvo 64, o 2021 m. – 67 gyventojai.

Kaimo laukuose 2017 m. archeologinių tyrimų metu (vad. D. Petruilis) lokalizuotas ir į Kultūros vertybių registrą įrašytas (u. k. 42947) II–VIII a. ir XIV–XVII a. kapinynas.

Iš Lakštingalų kaimo kilusi profesorė Valerija Kaupaitė-Stakionienė (1925–2002).

Už keturių kilometrų nuo Berčiūnų Naujamiesčio link driekiasi Lakštingalų kaimas.

Petro Juknevičiaus nuotr.

ĮDOMI DIENA

Alpakos ir viskas apie jas

Alpakos – kupranugarinių šeimos žinduoliai, kurie gyvena bandomis, todėl juos galima lengvai prisijaukinti. Alpakos turi ir savo dieną. Tai – rugsėjo 26-oji, kuomet kviečiama pasidžiaugti jų teikiamomis naudomis.

KĄ VERTA ŽINOTI APIE ALPAKAS?

Lietuviškas klimatas yra tinkamas alpakoms augti, tačiau žiemą šiems žinduoliams reikalingas tvartelis. Vieno hektaro plote gali gyventi 20–25 alpakos. Jų ganymosi teritorijoje nereikia pjauti žolės, nes kaip ir avys, alpakos puikios „žoliapjovės“.

Nors alpakos nėra gyvūnai, kuriems reikalingas nuolatinis žmonių dėmesys, tačiau joms reikalinga kasdienė priežiūra – maitinimas, vanduo, šukavimas. Jeigu turite laiko, alpakas galima išmokyti klausyti komandų. Joms reikalinga ir periodinė sveikatos priežiūra – nagų karpymas, dantų apipjaustymas, vaistų davimas.

ĮDOMŲ FAKTŲ APIE ALPAKAS

- Alpakos nėštumo periodas trunka 11,5 mėnesių;
- Suaugusios alpakos ūgis siekia 81–99 cm;
- Suaugusios alpakos svoris siekia 48–84 kg;
- Alpakos gyvena 15–20 metų;
- Alpakų vilna neturi lanolino, todėl tinka alergiškiems žmonėms;

• Dėl lanolino nebuvimo alpakos vilnos ruošime nėra reikalinga aukšta temperatūra ar stiprūs cheminiai preparatai.

ALPAKŲ VILNOS SAVYBĖS

Alpakos jauniklių vilna labai švelni, todėl gaminiai iš jos „negrauzia“ taip, kaip kai kurių kitų žinduolių vilna. Alpakos pluoštas taip pat sugeria drėgmę, todėl yra itin švelnus ir lengvas. Audinys praktiškai nesivelia.

Šių gyvūnų vilna yra net penkis kartus šiltesnė už avies vilną ir turi daugiau nei 22 skirtingas spalvas bei atspalvius, kurie leidžia gaminiams pritaikyti vis skirtingą norimą atspalvį. Auginantiems alpakas dėl vilnos patogų tai, kad ją galima apdirbti neplautą ir iš karto karšti, verpti siūlą, megzti.

Alpakų vilna puikiai sulaiko šilumą. Nors jos siūlai yra plonesni bei lengvesni už avių, kaip ir bet kokie gaminiai iš jų – dėl to jie visiškai nepraranda šios teigiamos savybės ir savo funkcionalumo. Iš alpakų vilnos dažniausiai gaminami šalikai, mezgami megztiniai, iš jos galima pagaminti itin švelnius ir malonius odai pledus, vaikiškus rūbus, paltus.

**AKINIŲ
TAISYMAS**
Optika Matrica

Savanorių a. 12, Panevėžys
Tel.: (8-45) 401940, 8671 60099